

Budsjettfordelingsmodell UMAK - bakgrunnsinformasjon

Dokument i arbeid – utkast pr. 6.6.2020

Innholdsfortegnelse

1.	Bakgrunn	2
	Finansieringsmodell sektor og UiTs budsjettfordelingsmodell	2
3	UiT Intern budsjettfordelingsmodell	3
4	Andre enheter ved UiT	7
5	TMUs økonomi før sammenslåing 2018	8
6	Det kunstfaglige fakultets økonomi før sammenslåing 2018	9
7	UMAK	12
8	Innspill til ny budsjettfordelingsmodell	15
9	Oppsummering og videre oppfølging	17

1. Bakgrunn

1. januar 2019 ble Tromsø Museum - Universitetsmuseet (TMU) og Det kunstfaglige fakultet (Kunstfak) slått sammen til en enhet; Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunstfag. Parallelt med dette pågikk også en større omorganisering av administrative tjenester ved UiT, med nye strukturer og kommandolinjer i administrativ linje som resultat (Adm2020).

Mye nytt på en og samme tid gir mange utfordringer. Ulik historie, kultur, kjernevirksomhet og FoU-tradisjoner, sammen med nye administrative strukturer, skal finne nye veier videre sammen.

Alt dette nye skaper også utfordringer når det gjelder hvordan inntekter og utgifter skal fordeles på den nye enheten? Det manglet et felles grunnlag og ståsted å vurdere ut i fra og beslutte på bakgrunn av.

På veien med ambisjon om å etablere en ny felles plattform gjeldene fra 2021, starter vi med å se nærmere på hvilken finansieringsmodell som ligger til grunn fra våre eiere, fra universitetsstyret, samt et tilbakeblikk på hvilke ordninger som gjaldt på TMU og Kunstfak og forut for sammenslåingen.

Finansieringsmodell sektor og UiTs budsjettfordelingsmodell

I 2017 innførte Kunnskapsdepartementet (KD) en ny inntektsfordelingsmodell for Universitets og Høgskolesektoren (U&H-sektor). Endringene var et forsøk på å stimulere til økt gjennomstrømming i utdanningene, øke internasjonalt rettet forskning og utdanning, samt øke institusjonenes bidrag til innovasjon og verdiskapning i samfunnet.

Statsbudsjettets grunnbevilgning til institusjonene er delt i en basisbevilgning (*basis*) og en resultatbevilgning (*resultat*), og noe øremerkede midler knyttet til KDs prioriteringer og strategiske satsninger i sektor. Om lag 70 % av inntektene til U&H-sektor ligger i *basis* og ca. 30 % fordeles som *resultat*.

Basismidlene er mer eller mindre konstante justert for årlige pris- og lønnsjusteringer.

Resultatmidlene følger følgende åtte indikatorer fordelt mellom *åpen ramme* og *lukket ramme*.

1. tall på studiepoeng (åpen ramme)
2. tall på utvekslingsstudenter, inkludert Erasmus+-studenter (åpen ramme)
3. tall på ferdigutdanna kandidater (åpen ramme)
4. tall på doktorgradskandidater (åpen ramme)
5. midler fra EU (lukket ramme)
6. midler fra Norges forskingsråd og regionale forskingsfond (lukket ramme)
7. inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) (lukket ramme)
8. vitenskapelig publisering (publiseringspoeng) (lukket ramme)

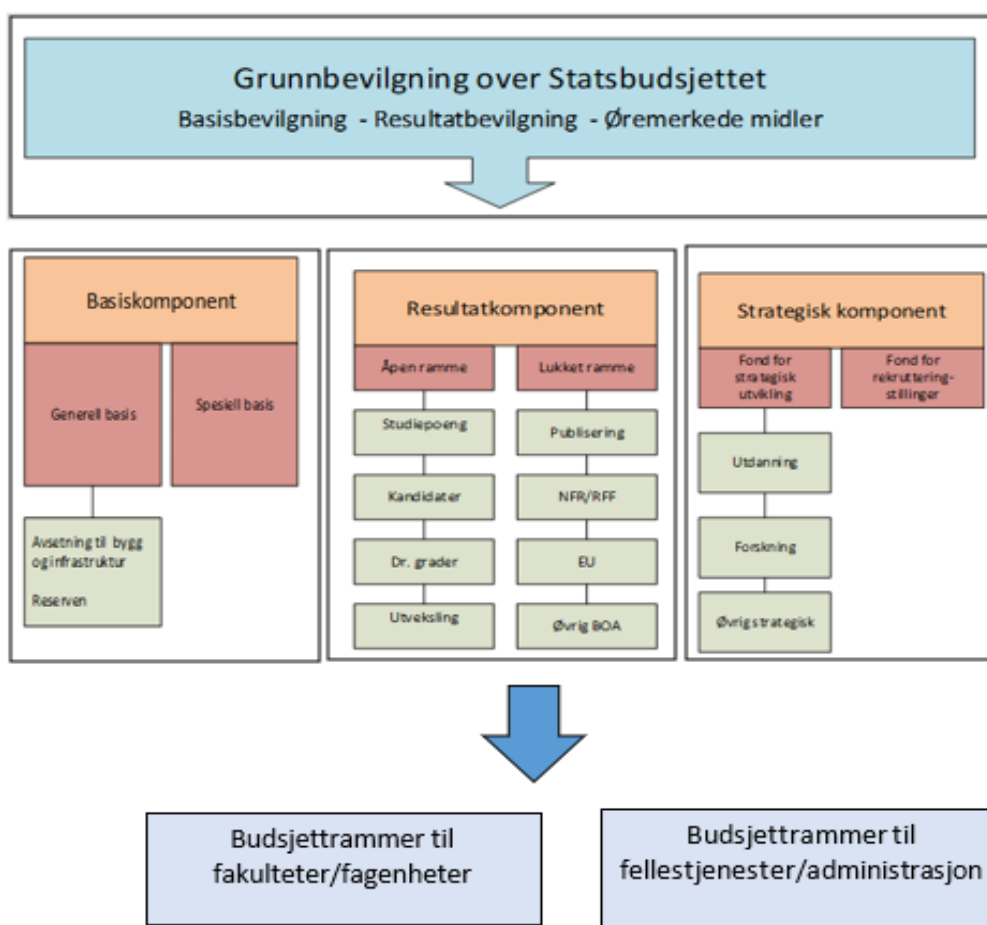
Enkelte statlige og private høyskoler med kunstfaglig profil og private er unntatt KDs finansieringssystem, deriblant Kunsthøgskolen i Oslo (deltar bare på doktorgradsindikatoren), Norges musikkhøgskole og Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (deltar på indikatorene for studiepoeng, kandidater, utveksling og doktorgradskandidater).

Styrene ved institusjonene avgjør hvordan tildelingen fra KD skal håndteres i den interne viderefordelingen via egne vedtatte interne budsjettfordelingsmodeller. De avgjør også hvilke intensiver som skal benyttes og hvilke strategiske prioriteringer som skal foretas innenfor rammebevilgningen. Av den grunn er det mange ulike institusjonsmodeller i bruk innenfor Universitets- og høyskolesektor.

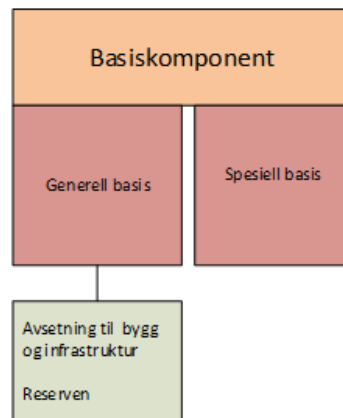
Ved UiT ble den interne fordelingsmodell justert på bakgrunn av KDs nye inntektssystemet, da med virkning fra budsjettåret 2018. UiTs modell baseres i all hovedsak på KDs finansieringsmodell.

3 UiT Intern budsjettfordelingsmodell

UiTs modell består av 3 hovedkomponenter; resultat, basis og strategisk komponent:

Basismidlene skal sikre stabil og langsiktig finansiering. Størrelsen på basisen som fordeles videre til enhetene er historisk forankret. Det har vært gjort forsøk på å avklare hva som *faktisk inngår* i basis ved de ulike enhetene, men det har vist seg umulig å dekomponere og få en fullstendig oversikt. Over basis får enhetene hoveddelen av midler til finansiering av kjernevirksomheten, husleie, drift og vedlikehold av bygningsmasse, og øremerkede midler til rekrutteringsstillinger og studieplasser. Basis justeres i forhold til lønns- og prisstigning, ved etablering av nye studieplasser, nye fag og andre permanente endringer. Over *spesiell basis* gis tildeling til tiltak av midlertidig karakter.

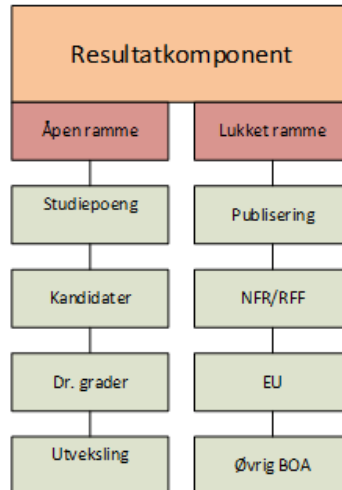

Dersom den interne fordelingen overstiger Kunnskapsdepartementets ramme, må dette dekkes enten over UiT-reserven eller via rammekutt til enhetene. Ufordelte midler tilfaller reserven.

I generell basis øremerkes også midler til bygg og infrastruktur for å gi UiT et langsiktig perspektiv i utskifting og investering i strategisk viktig infrastruktur. Innspill til tiltak for bruk av disse midlene fanges opp gjennom de årlige budsjettinnspillene. Endelig fordeling av midler til bygg og infrastruktur vedtas av universitetsdirektøren etter eventuelle føringer fra universitetsstyret i de årlige budsjettbehandlinger.

Reserven fungerer som en støtdemper og buffer for å forhindre svingninger i årlig rammefordeling til enhetene i de tilfeller nivået på endringen ansees forsvarlig i forhold til størrelsen på reserven. I tilfeller der dette ikke er forsvarlig, må store endringer dekkes over rammekutt. Dette vil være tilfelle ved innføring av større tiltak hvor det ikke følger med finansiering over statsbudsjettet. Fra og med 2017 har reserven inkludert øremerkede midler til investering og vedlikehold av bygg og teknisk infrastruktur.

Resultatmidler fordeles etter de samme åtte ulike indikatorene som er etablert i finansieringssystemet. I den åpne rammen får enhetene uttelling ut fra egne resultater på indikatorene. Uttellingen i lukket ramme baserer seg i likhet med åpen ramme på registrerte data i Database for høyere utdanning (DBH).

Prinsippet for lukket ramme innebærer imidlertid en omfordeling mellom institusjonene av et *fast samlet beløp* for sektoren som helhet for hver av de fire indikatorene; publikasjonspoeng, EU-midler, NFR-midler og øvrige bidrags- og oppdragsinntekter. Hver institusjon får en andel av dette beløpet som er lik institusjonens andel av produksjonen i den aktuelle komponenten. Ettersom tilgjengelig ramme er konstant (lukket), vil en økning i for eksempel EU-midler ved UiT ikke gi større uttelling på inntekten dersom flere institusjoner samtidig øker sin EU-aktivitet. Nasjonal sats for tildeling per indikator varierer derfor fra år til år.

Midlene som fordeles over resultatkomponenten utgjør omtrent 85% i åpen ramme, og 15% i lukket ramme.

I UiTs interne fordelingsmodell suppleres datagrunnlaget med offisielle regnskapsdata fra UiT's økonomisystem. Selv om den UiT-interne modellen følger den sentrale modellen fra KD, kan *nivå* på intern viderefordeling gjenspeile prioriteringer i universitetets strategi.

Tallene under viser uttellingen i åpen ramme pr enhet. Uttellingen tar utgangspunkt i produksjonen 2 år tidligere (2018) og tallene er hentet fra DBH. Viderefordelingssatsen til enhetene i forhold til Kunnskapsdepartementets sats er vedtatt satt til 75%. Produksjonen ved Kunstfak og Universitetsmuseet i 2018 er lagt sammen og danner grunnlaget for uttellingen ved UMAK i 2020.

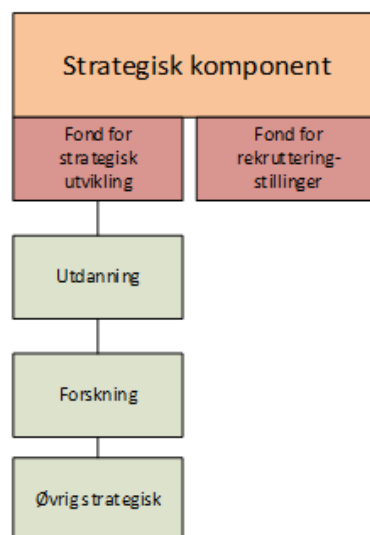
	Resultatfinansiering åpen ramme				
Fak/enhet	Studiepoeng	Kandidatproduksjon	Utteksling	Doktorgrader	Sum
Helsefak	187 901	43 234	2 027	19 500	252 662
NT-fak	36 093	9 904	576	6 600	53 173
HSL-fak	98 667	19 950	1 491	3 900	124 008
BFE-fak	53 397	11 238	696	3 900	69 231
UMAK	9 759	2 400	199	0	12 358
Jurfak	21 904	5 492	437	900	28 733
IVT-fak	25 431	7 313	159	600	33 503
Sum fagavd	433 153	99 530	5 585	35 400	573 668

Uttelling i åpen ramme 2020 – NOK i hele tusen

Fak/enhet	Resultatfinansiering lukket ramme				SUM
	Publiseringspoeng	EU-tildeling	NFR-tildeling	Øvrig BOA	
Helsefak	12 363	1 710	1 802	14 175	30 050
NT-fak	6 511	8 067	9 836	2 974	27 388
HSL-fak	7 529	1 580	2 557	2 689	14 355
BFE-fak	4 915	3 007	3 568	3 014	14 503
UMAK	920	242	553	662	2 378
Jurfak	1 223	66	110	446	1 846
IVT-fak	1 464	2 634	276	478	4 852
Sum fagavdelinger	34 926	17 306	18 702	24 438	95 372

Uttelling i lukket ramme 2020 – NOK i hele tusen

Den strategiske komponenten skal bidra til å styrke UiT's strategi gjennom tildeling av midler til forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, utdanning og andre prioriterte tiltak. Den strategiske komponenten består av to fond: fond for strategisk utvikling og fond for rekrutteringsstillinger. Avsetning til Fond for strategisk utvikling utgjør til enhver tid 4,7% av tildelte midler over Statsbudsjettets kap 260.

Midlene til fondene fordeles til enhetene i henhold til vedtak i universitetsstyret. Fondene reguleres årlig ved tildeling av nye, permanente stillinger, eventuelle avganger og lønns- og prisjustering. I fondet ligger alle rekrutteringsstillinger i sentral pool, og midlene skal dekke både nøkkelfordelte stillinger og stillinger til særskilte strategiske satsinger.

Øvrige budsjettmidler som settes av over strategisk komponent er midler som tildeles formål basert på søknader eller innspill som saksbehandles på et senere tidspunkt i budsjettåret. Det er etablerte ordninger som går over flere år. Det kan for eksempel være velferdsmidler, likestillingstiltak, Fyrtårnsmidler, Små driftsmidler m.m.

Universitetets sentrale administrasjon (Niva 1) er finansiert delvis av midler over generell basis og delvis av sentralt dekningsbidrag, som er en fast prosentsats på 3,5 % av UiT's totale omfang på eksterne prosjekter.

Sentralt dekningsbidrag utgjør ca. 6 % av administrasjonens totale budsjett. Endringer i nivået på eksternfinansiert aktivitet gir dermed noe svingninger i finansieringen av fellesadministrasjonen (Nivå 1).

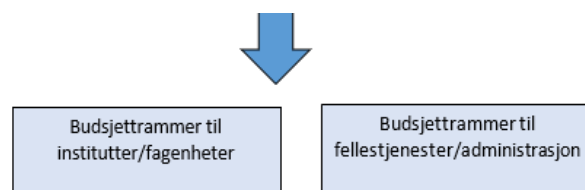
Avdeling for bygg- og eiendom (BEA) er dimensjonert etter UiT's nivå på drift av bygningsmassen og mottar bevilgning over basis og internhusleieordningen.

Universitetets fellesutgifter skal dekke faste forpliktelser og øvrige fellestiltak hvor det påløper årlige faste kostnader. I dette ligger det også midler til «selvpålagte» tiltak. Universitetets fellesutgifter er realbudsjettet i finansieringsmodellen.

Midlene som fordeles i henhold til beskrivelse over knyttes til det vi omtaler som bevilgningsøkonomien. Utover dette har enhetene (NIVÅ 2) også eksternøkonomi, midler som kommer utenom KDs midler, samt en god del midler som havner i kategorien bidrags- og oppdragsfinansiert (BOA) som er en kombinasjon av enhetenes egne midler og eksterne midler.

4 Andre enheter ved UiT

Når intern budsjettfordeling er styrebehandlet fordeles dette til enhetene (fakulteter/sentre/andre enheter)

På institusjonsnivå er det ingen direkte krav til hvordan midlene fordeles videre fra fakulteter/enheter på nivå 2. Dette fastsettes der av fakultetstyrer/enhetstyrer. Det legges altså ingen føringer fra nivå 1 for hvordan fakulteter og enheter fordeler sin bevilgning videre. Det foreligger heller ikke en oversikt over alle variasjoner i de ulike modeller som eksisterer ved UiT.

Utgangspunktet for budsjettfordelingsmodellene er rammefinansiering som det bærende prinsipp i sektoren, et prinsipp som er videreført i UiTs budsjettfordelingsmodell. Rammefinansieringen innebærer at enheter må se basismidler og resultatmidler under ett, og planlegge drift og satsinger innenfor den samlede rammen enheten rår over. Eksempelvis er det ingen modellforutsetning at en for resultatmidlene skal se isolert på det området som genererer resultatmidlene, men se hele Nivå 3-enhenten (les: instituttet) som en enhet. Det er her viktig å være oppmerksom på at tildelingen knyttet til undervisnings- og forskningsfinansiering ikke alene er tilstrekkelig til å dekke kostnadene til undervisning og forskning, på samme måte som basistildelingen ikke alene er tilstrekkelig til å dekke den grunnbemanningen det enkelte institutt må ha. En må også huske at tildeling av nye resultatmidler i seg selv ikke gir friske midler. Enhetene må forbedre resultatene for å komme relativt sett bedre ut.

Det finnes altså ikke en felles intern budsjettfordelingsmodell, modellene må tilpasses den faglige aktiviteten som drives på enhetene og i størst mulig grad understøtte denne og de strategiske satsninger styret fastsetter.

Av regnskapet går det imidlertid frem at alle enheter ved UiT i hovedsak fordeler midler ned til instituttnivå, med unntak av Helsefak som fordeler videre helt ned til forvaltningsvirksomheten slik Kunstfak gjorde tidligere.

5 TMUs økonomi før sammenslåing 2018

Tromsø Museum's (TMU), nå Universitetsmuset (UM), kjernevirksomhet er forskning, samlingsarbeid og utstillingsproduksjon. Dette er nedfelt i Universitets- og høyskolelovens § 1-4 (2) som gir institusjonene et særskilt nasjonalt ansvar for å bygge opp, drive og vedlikeholde museer med vitenskapelige samlinger og publikumsutstillinger. UMs samlinger utgjør brorparten av Nord-Norges kultur- og naturarv, og er et reservoar for framtidig forskning og forskningskommunikasjon om Nordområdene. 5

Ved Tromsø Museum ble bevilgningsøkonomien fordelt etter en historisk modell. Det foreligger ikke en budsjettfordelingsmodell som gjør rede for hvilke andeler av bevilgningen som ble overført til de ulike fagenhetene, og fordelingen har derfor vært forholdsvis uforandret. Enkelte deler av budsjettet har i all hovedsak blitt fordelt på tiltaksnivå som har vært disponert av ulike mellomledere og fagpersoner. Seksjonene har hatt relativt faste årlige annuum, det samme har for eksempel fotosalen og fotoarkivet. Ut fra budsjett og regnskap ser det ut til at det meste av bevilgningen ble liggende på nivå 2 ("fakultetsnivå"), mens midlene i realiteten var fordelt ut på tiltak på nivå 3. Midler til stipendiater og andre spesielle tildelinger ble overført til seksjonene. Lønnsutgifter og andre kostnader har alltid blir ført ned til forvaltningsvirksomheten ved de ulike enhetene (UM, Seksjoner, Polarmuseet og Botanisk Hage).

I 2018 var inntektene til TMU over bevilgningsøkonomien fordelt slik:

Revidert bevilgning til Tromsø Museum 2018		
Tiltak	Beløp i 1000 kr	Særskilte poster
Generell basis 2017	33 414	
Lønns- og priskompensasjon	902	
Studieplassendring	-	
Nye fag og andre tiltak	-	
Avbyråkratisering	-844	
Generell Basis 2018	33 472	
Spesielle tildelinger i basis	10 806	Tildeling internhusleie
Samlet basis 2018		44 278
-studiepoeng	-	
-kandidatproduksjon	-	
- utveksling	-	
- doktorgrader	-	
Resultatfinansiering åpen ramme		-
- publiseringspoeng	795	
- EU-tildelinger	-	
-NFR tildeling	81	
- øvrig BOA	929	
Resultatfinansiering lukket ramme		1 805
Sum hovedfordeling		46 083
- Rekrutteringsstillinger	3 622	
- Strategiske satsinger inkl vitenskapelig utstyr	596	Vitenskapelig utstyr
Strategisk finansiering		4 218
Samlet tildeling 2018		50 301

Som forklart tidligere går det her frem av inntektsfordelingen at TMU ikke har inntekter i åpen ramme og henter resultatmidlene sine fra lukket ramme, i konkurranse med alle institusjonene. Det er imidlertid også viktig å være oppmerksom på at de eksterne midlene som gir uttelling i resultatkomponenten, i forkant har bidratt inn i enhetens økonomi med midler til stillinger/infrastruktur.

I tillegg til hovedfordelingen over fikk TMU i 2018 overført kr 61 702 i små driftsmidler og velferdsmidler på kr 25 432 i tillegg til en bevilgning på 662 000 kr som i sin helhet inngikk som egeninnsats fra nivå 1 i Ecogen-prosjektet¹. Samlet tildeling over bevilgningsøkonomien i 2018 var da på kr 51 051 135.

Inntekter over bidragsøkonomien (BOA) var i 2018 på kr 15 806 609. Dette viser BOA-aktiviteten i 2018 siden det tilsvarer kostnadene på BOA-prosjektene. Av disse var ca. 7 millioner fra Norges forskningsråd (NFR), og 7,6 millioner fra andre statlige, fylkeskommunale og kommunale enheter. Den største regelmessige offentlige bidragsyteren er Riksantikvaren² som i perioden 2015-2019 har overført mellom 2,9 og 3,5 millioner kroner i året. De «regelmessige» midlene fra de nevnte offentlige aktører faller utenom UiT-bevilgningen fordi de ikke inngår i KDs fordelingsmodell, men benyttes til å finansiere faste utgifter til en del av TMUs kjernevirksomhet

Det er vanskelig å si noe sikkert om BOA-aktivitetens nettopåvirkning på bevilgningsøkonomien uten å kjenne hvert enkelt prosjekt. Dette fordi det vil kunne være stor forskjell i størrelsen av på egenfinansiering hvis prosjektet strengt tatt er en del av kjernevirksomheten, noe som må gjøres etter pålegg/oppdrag utenfra eksempelvis fra Riksantikvaren, enn hvis det er bidrag fra noen eksterne der FOU andeler inngår som

¹ <https://app.cristin.no/projects/show.jsf?id=516711>

² Riksantikvaren er et direktorat underlagt Klima- og miljødepartementet, og vi er departementets rådgiver i alle saker som gjelder kulturminner og kulturmiljø. Riksantikvaren er den overordnede kulturminnemyndigheten og ansvarlig for å sette i verk den nasjonale kulturminnepolitikken.

egeninnsats i prosjekter det er ønskelig å forske på eksempelvis NRF-prosjekter. Prosjektene går i tillegg gjerne over flere år så å måle effekt i ett enkelt år vil kunne gi et feil bilde.

Lønnsandelen av samlet tildelt bevilgning ved TMU utgjorde 93,4% i 2018. Lønnsandelen av de totale inntektene utgjorde 80%. Resultat på tiltak i grunndriften (prototype 10) har alltid vært avregnet samlet til nivå 2 ("fakultetsnivå"). Avsetninger på prototype 10 har derfor alltid fulgt overordnet nivå fra år til år. På denne måten har over- og underskudd gått i samme avsetning utenom fagenhetene og blitt ivaretatt av fellesnivået. På den måten har ikke fagenhetene vært nødt å forholde seg til inntekter/utgifter og eventuelle underskudd. Siden TMU tradisjonelt ikke har gitt undervisning har muligheten for å øke resultatbevilgningen gjennom åpen ramme vært marginal, mens resultatbevilgningen gjennom lukka ramme er begrenset. Museets virksomhet er basert på stor andel fagpersoner ansatt i administrative/tekniske stillinger som ikke bidrar til publisering, det har bidratt til at lønnsandelen har vært høy. Utstillingsproduksjon og arbeid med samlinger er ikke arbeid som gir resultatbevilgning

6 Det kunstfaglige fakultets økonomi før sammenslåing 2018

Kjernevirksomheten ved tidligere Kunstfak, nå Akademi for kunstfag (Kunstakademiet (KA) og Musikkonservatoriet (MK)) er utdanning og forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid. Gjennom kunstneriske utdanninger og FOU fordelt på fagområdene musikk, samtidskunst, skrivekunst, drama og landskapsarkitektur, rettes oppmerksomheten mot samfunnets immaterielle infrastruktur, bevissthetsskapende prosesser, samt ny kunnskap og forståelse for samfunnsendringers konsekvenser på menneskers livsbetingelser. Gjennom kunst og kunstpedagogikk søkes innovasjonsevne, mestrings- og læringsevne hos mennesker i alle sosiale lag og aldre, understøttet og utviklet. Utdanningene som tilbys er i all hovedsak kostnadsintensive og derfor plassert i den nest høyeste finansieringskategorien (B)

Intern budsjettfordeling ved Kunstfak fulgte de samme prinsipper som lå til grunn i budsjettfordelingsmodellen for UiT. Av fakultetets totale bevilgning ble 15 % av den gjenværende totalen etter fratrekk for rammetrekk, internhusleie og strategiske tildelinger avsatt på fakultetsnivå som en buffer. Ut over dette ble midlene viderefordelt til instituttene basert på studentmåltall og resultatproduksjon. Rammefordelingen baserte seg på stor detaljeringsgrad i underlaget der kjente utgifter til lønn/stillinger og andre stabile regnskapstall inngikk. Basis og resultat ble fordelt etter indikatoren studiemåltall slik:

Institutt	Fagområder	Studieplasser / Finansieringskategori
Musikkonservatoriet	Utøvende musikkutdanninger	109/B
Kunstakademiet	Samtidskunst	45/B
	Forfatterstudiet	15/F
	Landskapsarkitektur	100/B

Rammetildelingen til Kunstfak i 2018 fordelt i basis, resultatfinansiering (undervisning og FoU) og strategisk tildeling som inkluderer vitenskapelig utstyrstildeling fordelte seg slik:

Revidert bevilgning til Kunstfak 2018			
Tiltak	Beløp i 1000 kr		Særskilte poster
Generell basis 2017	37 498		
Lønns - og priskompensasjon	1 012		
Studieplassendring	4 895		
Nye fag og andre tiltak	-		
Avbyråkratisering	-373		
Generell Basis 2018	43 032		
Spesielle tildelinger i basis	8 559		Startbevilgning nye studieplasser 445', tildeling internhusleie 8114'
Samlet basis 2018		51 591	
-studiepoeng	9 598		
-kandidatproduksjon	2 190		
- utveksling	56		
- doktorgrader	-		
Resultatfinansiering åpen ramme		11 844	
- publiseringspoeng	142		
- EU-tildelinger	-		
-NFR tildeling	71		
- øvrig BOA	143		
Resultatfinansiering lukket ramme		356	
Sum hovedfordeling		63 791	
- Rekrutteringsstillinger	3 897		
- Strategiske satsinger inkl vitenskapelig utstyr	636		Utenlandsstipend 40', vitenskapelig utstyr 596'
Strategisk finansiering		4 533	
Samlet tildeling 2018		68 324	

Som det går frem av inntektene her fikk Kunstfak i all hovedsak resultatmidler gjennom åpen ramme (studiepoeng). Til forskjell fra de fleste andre fakulteter er tildeling Kunstfak i begrenset grad mulig å øke. På mange studietilbud vil det å ta opp flere studenter enn man har studieplasser til koste lite og gi godt utbytte i studiepoengproduksjon. Hvis man eksempelvis dobler studenttall fra 30 til 60 på forelesningsbaserte studietilbud, får man langt flere resultatmidler enn hva dette innebærer i økte kostnader. På de kunstfaglige utdanningene er det i all hovedsak en-til-en undervisning, og små grupper. Om opptak økes litt, får dette derfor stor betydning på kostnadssiden, og det er derfor viktig å dimensjonere studentopptak innenfor de studentmåltallene man har fått.

Over lukket ramme i resultat er det lite uttelling (ingen indikatorer) innen kunstfag.

I tillegg til hovedfordelingen over fikk Kunstfak i 2018 overført kr 85 698 i små driftsmidler og velferdsmidler på kr 20 490. Samlet tildeling over bevilgningsøkonomien i 2018 var da på kr 68 325 068.

Inntekter over bidragsøkonomien var i 2018 på kr 368 582. Dette gjaldt inntekter fra NFR i Balanseprosjektet³.

Lønnsandelen for Kunstfak i 2018 var på 67 % av bevilgningen. Ettersom Kunstfak ikke hadde andre inntekter utenom bevilgningen, er lønnsandelen i % av de *totale* inntektene også 67 %. Inntekter jamfør budsjettfordelingsmodellen ble ført ned til hver enhet/institutt og avregnet mot kostnader.

³ <https://site.uit.no/balanse-kunstfag/sample-page/>

. Resultatmessig har dermed instituttene og fakultetsadministrasjonen vært ansvarlig for eget over-/underskudd per år, med mulighet for å bygge opp avsetninger (prototype 10) også ute på institutt.

7 UMAK

UMAKs interne organisasjonsstruktur ble fastsatt av universitetsstyret 25.10.2018. Vedtaket var som følgende:

- *Navn for den nye enheten skal være «Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunstfag»*
- *Direktøren ved den nye enheten får fullmakter til å utpeke to visedirektører, en med ansvar for formidling og en med ansvar for utdanning, forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid. Omfanget av disse funksjonene fastsettes etter avtale med universitetsledelsen.*
- *Den nye enheten etableres med tre enheter på nivå tre: Kunstakademiet, Musikkonservatoriet og Universitetsmuseet*
- *Alle enhetene på nivå tre ledes av en faglig leder tilsvarende instituttleder. Det må vurderes om alle enhetene har behov for en full stilling, basert både på omfang og rekrutteringsgrunnlag*
- *Inntil 5 millioner fra UiTs strategiske fond skal i 2019 og 2020 benyttes til konkrete utviklings- og integreringsprosjekter.*

Organisering av administrasjonen ved UMAK ble ved opprettelse av ny enhet vedtatt av universitetsstyret 17.12.2018 og av rektor på fullmakt⁴:

Fakultetsadministrasjonen ved Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunstfag organiseres i en stab som er underlagt administrativ leder, samt en seksjon for forskning, utdanning og formidling som ledes av en seksjonsleder.

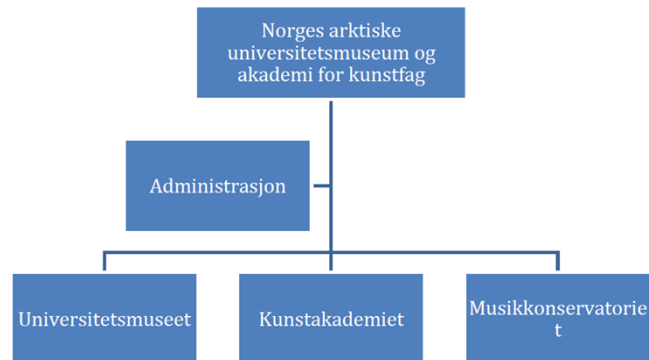
Universitetsdirektøren begrunner for denne administrative organiseringen var blant annet:

- det er hensiktsmessig at alle de administrative ressursene samles på nivå to under felles ledelse og at det på den måten legges til rette for å kunne arbeide på tvers av tidligere konstallasjoner og fagområder.
- det er hensiktsmessig at instituttene henter alle administrative støttetjenester fra nivå 2.
- det er behov for at administrasjonen organiseres i en stab som er underlagt administrativ leder, samt en seksjon for forskning, utdanning og formidling som ledes av en seksjonsleder.
- stab utgjør lederstøttefunksjoner, samt de personal- og økonomifunksjoner som ikke legges til fellestjenesten og ledes av den administrative lederen for enheten.
- seksjon for forskning, utdanning og formidling tilsvarer organiseringen på de andre fakultetene, bortsett fra at denne seksjonen vil ha et betydelig større fokus på forskningskommunikasjon og produksjonstjenester enn det som er vanlig ved fakultetene. Denne seksjonen vil ledes av en seksjonsleder

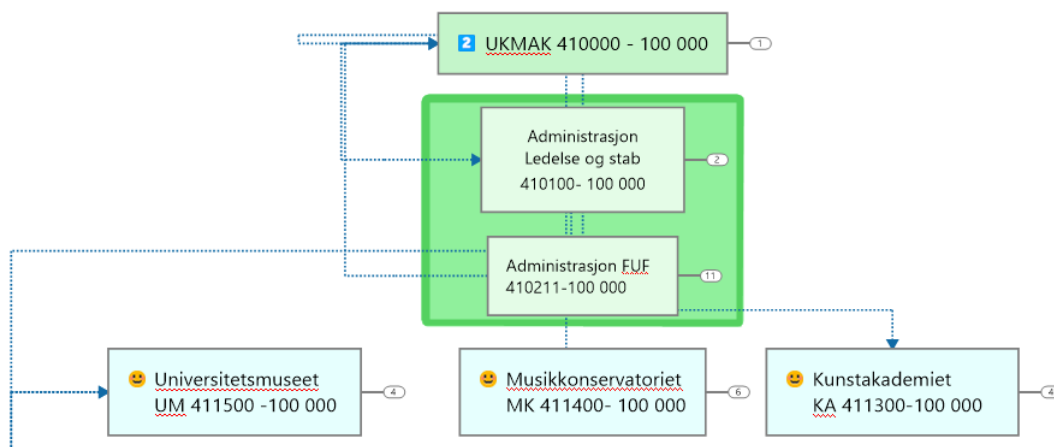
---

⁴ ePhorte 2018/3972

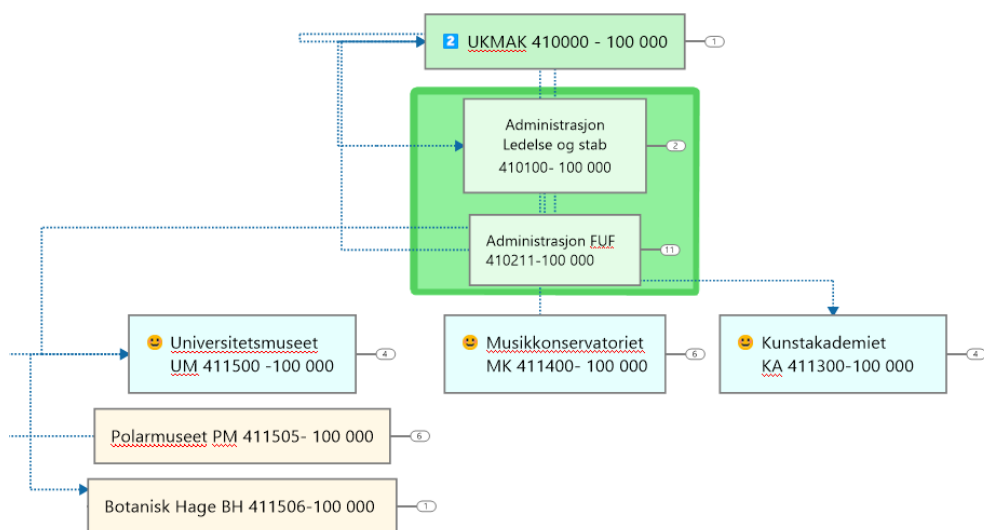
UMAK har nå en felles administrasjon bestående av Ledelse og stab og Forskning, utdanning og formidling (FUF) som tilsvarer Nivå 2 i UiT-organisasjonen. På Nivå 3 har UMAK tre institutter; Universitetsmuseet, Musikkonservatoriet og Kunstakademiet.

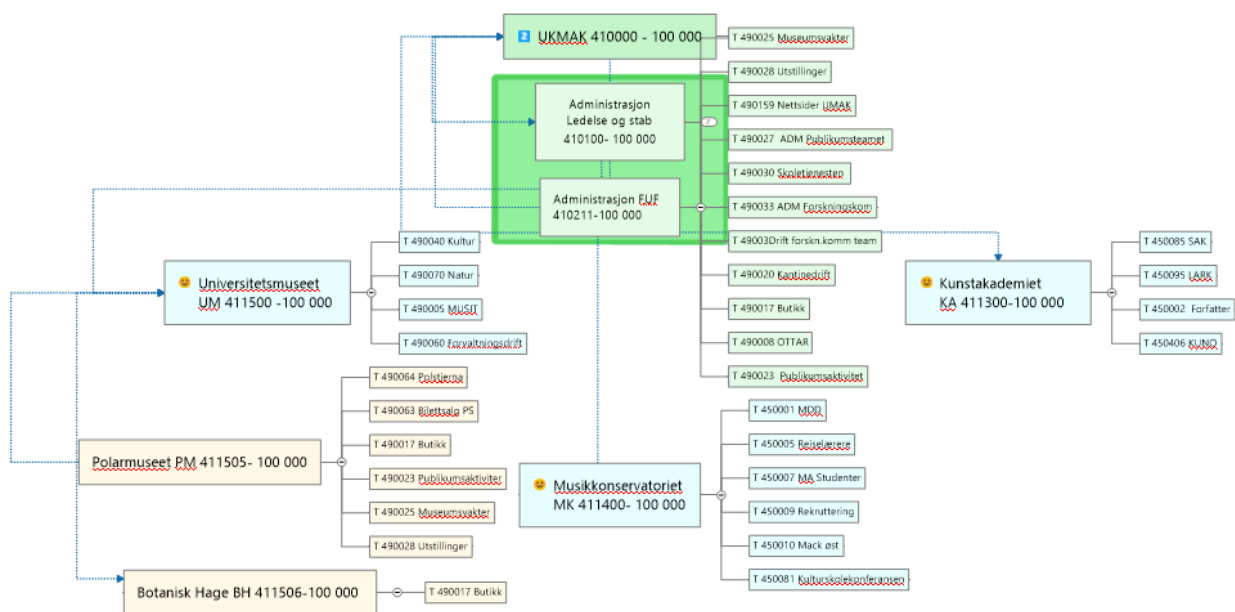
Dersom struktur i budsjettet fulgte organisatorisk struktur ville det sett slik ut:

I realiteten er det pr idag i stedet fem organisatoriske enheter der Polarmuseet og Botanisk Hage tilhører UM, men rent organisatorisk er egne budsjettenheter. Budsjettstruktur basert på organisatoriske stedskoder er derfor slik:

Budsjettstruktur med underliggende tiltak illustrerer helt på detaljnivå at dagens budsjett- og regnskapsmodell opererer med følgende fagenheter/tiltak på Nivå 4:

Dersom vi setter opp en sammenstilling av økonomitall fra TMU og Kunstfaks i 2018, med den felles økonomioversikten av nye UMAK i 2020, får vi følgende oversikt:

	TMU 2018	Kunsthøgskolen 2018	Kunsthøgskolen + TMU 2018	UMAK 2020
Generell basis	33 414	37 498	70 912	98 467
Lønns - og priskompensasjon	902	1 012	1 914	2 954
Studieplassendring	-	4 895	4 895	-
Permanente endringer (nye fag og tiltak)	-	-	-	-
Avbyråkratisering	-844	-373	-1 217	-324
Generell Basis	33 472	43 032	76 504	101 097
Spesielle tildelinger i basis	10 806	8 559	19 365	-
Samlet basis	44 278	51 591	95 869	101 097
-studiepoeng	-	9 598	9 598	9 759
-kandidatproduksjon	-	2 190	2 190	2 400
- utveksling	-	56	56	199
- doktorgrader	-	-	-	-
Resultatfinansiering åpen ramme	-	11 844	11 844	12 358
- publiseringspoeng	795	142	937	920
- EU-tildelinger	-	-	-	242
-NFR tildeling	81	71	152	553
- øvrig BOA	929	143	1 072	662
Resultatfinansiering lukket ramme	1 805	356	2 161	2 377
Sum basis og resultatfinansiering	46 083	63 791	109 874	115 832

Her også med strategisk finansiering:

- Rekrutteringsstillinger	3 622	3 897	7 519	6 612
- Strategiske satsinger inkl vitenskapelig utstyr	596	636	1 232	3 406
Strategisk finansiering	4 218	4 533	8 751	10 018
Samlet basis, resultatfinans. og strategisk tildeling	50 301	68 324	118 625	125 850

Indikatorene – ulikheter mellom instituttene ved UMAK

UM får ikke resultatuttelling for studiepoeng, og heller ikke direkte uttelling for doktorgradskandidater. Av den grunn blir stabile resultatinntekter over forskningskomponenten særdeles viktig. I 2018 utgjorde denne potten 1 805 kr. I forhold til det totale budsjettet vil ikke variasjoner gi store utslag.

Ved Kunstfak var resultatfinansieringa i åpen ramme 11,844 mill kr og 356 000 kr i lukka ramme i 2018. MK og KA vil ha liten uttelling i den forskningsbaserte resultatkomponenten og BOA-inntekter.

Forskningskomponenten gir ikke uttelling for kunstnerisk utviklingsarbeid (KU) til tross for at dette er likestilt i loven. Kunstfagene har dessuten færre eksterne finansieringskilder som kan gi uttelling i BOA-inntekter, det er få eksterne finansieringskilder som er tilpasset kunstnerisk aktivitet.

Reduksjon i resultatindikatorer FOU/BOA vil gi negativ uttelling for UM, på samme måte som reduksjon i resultatindikatorer studiepoeng vil gi kjernevirksomheten ved MK og KA vil gi utslag.

8 Innspill til ny budsjettfordelingsmodell

Bakgrunn for sammenslåing av TMU og Kunstfak var blant annet ideen om synergieffekter og faglig utvikling på tvers av enhetene. En framtidig modell bør både kunne styrke vår faglige virksomhet innen forskning, kunstnerisk utviklingsarbeid, undervisning, samling og formidling.

Det innebærer at budsjettfordelingsmodell skal understøtte og stimulerer kjernevirksomheten på en slik måte at vi sikrer;

- Høy kvalitet i utdanning, formidling, kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning
- Realisering av overordnede strategiske prioriteringer
- Langsiktighet i planlegging, investering og drift.
- Stimulere til utvikling og samarbeid internt i UMAKs fagmiljøer.

Før det jobbes videre med detaljer knyttet til UMAKs nye interne budsjettfordelingsmodell, er ønskelig å diskutere, samle råd og innspill omkring prinsipielle valg videre:

1. Skal historiske tall/andeler av budsjettene være utgangspunkt i en ny modell, dvs at man i størst mulig grad skal unngå omfordeling mellom enhetene? Rammene i innføringsåret for ny budsjettmodell (2021) fastsettes da med bakgrunn i enhetenes rammer i 2018, korrigert for pris- og lønnsjustering

Eller

Skal vi i ny budsjettfordelingsmodell legge til side historiske tall, og videreførde tildelt ramme basert på nytt blikk og felles innretning?

Noen innledende betraktninger knyttet til dette :

Ved beholde det historiske utgangspunktet får vi

- stabilitet,
- reduserer usikkerhet
- forutsigbarhet
- lite nytenkning, konserverende
- annet?

Hvilke hovedinnretninger fra KD/UiTs modell skal vi ta med videre?

Noen innledende tanker knyttet til dette :

- sette av en fast andel til administrasjon/felleskostnader?
- videreføre på bakgrunn av de tre hovedkomponenter (basis, resultat og strategisk komponent) videreføres til alle enheter? Dvs at økonomien fordeles og føres til det nivå der kjernevirksomheten foregår.

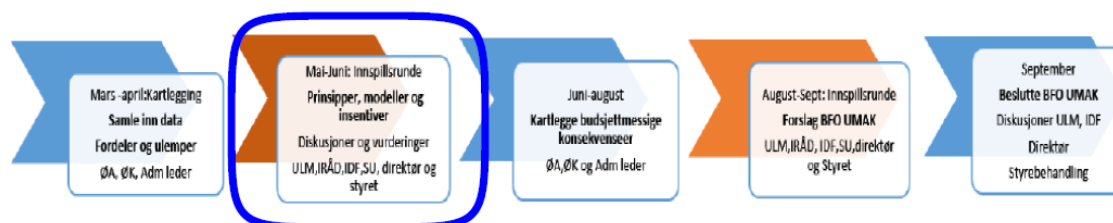
- Dersom denne hovedinnretningen velges, vil problemstillingene i neste omgang i hovedsak være;
- hvordan skal størrelsesforholdet mellom de tre komponentene dimensjoneres internt,
- hvilke indikatorer som skal gi uttelling/videreføres
- valg av eventuelle intensiver og styrke på disse.
- Innspill til insentiver?
- Innspill til indikatorer?

Tanker knyttet til videreføringer hovedinnretningene på UiTs budsjettfordelingsmodell:

- vil i hovedsak forenkle viderefordeling ved enheten,
- et system med eventuelle gjennomgående insentiver fra nivå en helt til nivå tre (eventuelt fire) kan være nyttig når UiT har store felles mål som skal nås, uavhengig av fagmiljø.
- Modell som fordeler helt ut til nivå tre (eventuelt fire) gir fagmiljøene større nærhet til beslutninger, prioritering og tiltak. For eksempel avgjørelser knyttet til styrking av faglig kvalitet på instituttenes kjerneområder, beslutninger om investeringer i faglig infrastruktur og laboratorieutvikling osv. Dette alternativet kan gi stor evne til raske beslutninger og evne til å utnytte nye muligheter ved instituttene
- et noenlunde felles system med UiT sentralt og KD kan bidra til forenkling, transparens og forståelse.
- hvordan kan en videreføring av Uits modell eventuelt justeres slik at vi får tatt hensyn til søregenheter ved kjernevirksomheten ved UMAK? For eksempel kan resultatkomponenten omgjøres ved å ta inn indikatorer som er direkte tilpasset UMAKs egenart, f.eks. indikatorer knyttet til kunst og nyskaping. Indikatorer knyttet til størrelse/omfang på arkeologiske oppdrag?
- hvordan kan vi eventuelt ivareta nytenkning?
- modell som er lett å administrere
- modell som er transparent
- annet?

9 Oppsummering og videre oppfølging

Status pr. juni 2020 i forhold til fastsatt prosess på arbeidet med budsjettfordelingsmodell:

Figur 1. Plan budsjettprosess – Budsjettfordelingsmodell (BFO)

Det rent konkrete og tekniske valg knyttet til modell og virkemidler er vanskelig både å diskutere og ta stilling til for de aller fleste. Når det foreligger en klarere hovedinnretning blir det forhåpentligvis lettere å koble seg på enkeltvisse vurderinger og beslutninger. Innspill som pr. d.d er fremmet i de ulike møtefora er følgende:

Innspill fra utvidet ledermøte underveis og anbefalinger videre:

- Opptatt av at budsjett rent strategisk skal bli et styringsverktøy.
- Skape forutsigbarhet for kjernevirksomhet
- ?
- ?

Innspill fra Studentutvalget og anbefalinger videre:

- Opptatt av at studie- og utdanningstilbud sikres gode stabile betingelser
- ?

Innspill fra tillitsvalgte og anbefalinger videre i møte 26.mars:

- er opptatt av at vi legger til rette for at det blir en konkret diskusjon, og at prosessen blir riktig og involverende. Det å diskutere budsjett og budsjettfordeling er både komplekst og vanskelig, og vanskelig å vurdere mht faktiske konsekvenser.
- Ønsker at det i fremtiden foreligger budsjetter til innsyn som gjør det faktisk mulig å danne seg ett bilde av hvilke disponeringer som gjøres ved UMAK og hva fagmiljøene har å rutte med.

(taler for at vi unngår en svært detaljert modell med mange parametere og indikatorer som oppleves unødvendig komplisert?)

Innspill fra tillitsvalgte og anbefalinger videre i møte 10.juni:

Forelagt denne bakgrunnsinfo, hva er tillitsvalgtes råd og innspill mht videre arbeid med budsjettfordelingsmodell UMAK?